

Informacija
o potrebi nabavke dva višenamjenska aviona i dva
višenamjenska helikoptera za potrebe gašenja požara,
medicinske evakuacije, traganja i spašavanja, potrebe Uprave
policije, strateškog transporta i prevoza lica

Ministarstvo unutrašnjih poslova, imajući u vidu okončani rad Interresorne radne grupe za istraživanje tržišta višenamjenskih letilica (formirane od strane ministra odbrane rješenjem broj 07-810/26-3009/4 od 31.03.2026. godine, na osnovu Zaključka Vlade Crne Gore broj 11-011/26-1008/2 od 20.03.2026. godine), kao i izraženu potrebu za značajnijim uvećanjem sposobnosti gašenja požara iz nadležnosti Direktorata za zaštitu i spašavanje, podnosi ovu informaciju Vladi Crne Gore sa ciljem pokretanja inicijative za nabavku dva multifunkcionalna aviona kao i dva višenamjenska helikoptera.

Naime, postojeći helikopterski resursi u sastavu Direktorata za zaštitu i spašavanje ne pružaju dovoljan kapacitet za efikasno suzbijanje velikih požara, posebno u uslovima klimatskih promjena koje dovode do sve češćih i intenzivnijih požarnih sezona. S tim u vezi, neophodno je obezbijediti avione koji bi, pored helikoptera, predstavljali ključnu komponentu vazdušne komponente sistema zaštite i spašavanja.

Pomenuta dva aviona treba da budu višenamjenska (multifunkcionalna) i da zadovolje sljedeće prioritete namjene:

- **Gašenje požara** – značajno uvećanje sposobnosti za direktno gašenje požara iz vazduha, sa mogućnošću brzog dolaska na udaljena i teško pristupačna područja, većim kapacitetom za bacanje vode u odnosu na helikoptere;
- **Medicinska evakuacija pacijenata (MEDEVAC)** – sposobnost brzog i bezbjednog prevoza teških bolesnika i povrijeđenih lica, uz mogućnost ugradnje medicinske opreme, do bolničkih centara u zemlji ili regionu;
- **Prevoz tereta** – logistička podrška u kriznim situacijama, dostava humanitarne pomoći, opreme i sredstava zaštite na ugrožena područja;
- **Strateški transport jedinica Vojske Crne Gore** – u slučajevima angažovanja shodno preuzetim NATO ciljevima sposobnosti, uključujući brzo razmještanje vojnih kontingenata, opreme i logističku podršku van granica Crne Gore;
- **Prevoz lica.**

Nabavkom ovakvih aviona sistemski bi se unaprijedili kapaciteti za odgovor na prirodne i druge nesreće, posebno požare otvorenog prostora. Takođe, omogućila bi se zaštita života ljudi, imovine i prirodnih resursa kroz smanjenje rizika od katastrofalnih požara koji ugrožavaju naselja, turističku infrastrukturu i biodiverzitet. Omogućila bi se i brza medicinska evakuacija, čime se unapređuje sistem hitne medicinske pomoći na nacionalnom nivou i istovremeno smanjila zavisnost od regionalnih mehanizama pomoći u sezoni požara, čime se osigurava veća suverena sposobnost reagovanja. Za resor Ministarstva odbrane, ova nabavka bi doprinijela jačanju strateške mobilnosti Vojske Crne Gore kao jednog od ključnih NATO ciljeva sposobnosti, omogućila brzi transport vojnih jedinica i opreme u okviru međunarodnih misija i operacija, kao i za potrebe civilne zaštite u vanrednim situacijama.

Dvostruka namjena ovakvih aviona omogućava optimalno korišćenje budžetskih sredstava i ispunjavanje civilne i vojne funkcije koje komplementarno djeluju.

Ministarstvo unutrašnjih poslova ukazuje na potrebu hitnog obezbjeđenja višenamjenskih aviona, posebno imajući u vidu predstojeću sezonu požara i neophodnost održavanja stalne operativne pripravnosti. Istovremeno se uzima u obzir činjenica da Ministarstvo odbrane već raspolaže uspostavljenim mehanizmima saradnje sa određenim državama koje mogu omogućiti isporuku ovakvih letjelica putem modela Government to Government (G2G), što bi doprinijelo efikasnijem i bržem sprovođenju postupka nabavke.

U tom kontekstu, predviđa se formiranje Interresorne radne grupe koju bi koordinisalo Ministarstvo odbrane, uz uključivanje predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova – Direktorata za zaštitu i spašavanje, Agencije za civilno vazduhoplovstvo, Ministarstva finansija, kao i drugih institucija prema potrebi. Zadatak Radne grupe bio bi sprovođenje istraživanja tržišta i priprema izvještaja sa predlogom najpovoljnije ponude za nabavku dva višenamjenska aviona namijenjena za gašenje požara, medicinsku evakuaciju, strateški transport i prevoz lica. Nakon razmatranja i usvajanja predloga Radne grupe, Ministarstvo odbrane bi sprovelo postupak nabavke putem mehanizma Government to Government (G2G), u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova.

O potrebi nabavke dva višenamjenska helikoptera za potrebe gašenja požara, traganja i spašavanja, medicinske evakuacije, potrebe Uprave policije i podrške stanovništvu u vanrednim situacijama

Imajući u vidu stanje postojećih vazduhoplovnih kapaciteta Avio-helikopterske jedinice, starost helikoptera koji se koriste za izvršavanje zadataka iz oblasti zaštite i spašavanja, potrebe Uprave policije, kao i potrebu obezbjeđivanja pouzdanog i održivog odgovora države u vanrednim situacijama, Ministarstvo unutrašnjih poslova podnosi ovu informaciju Vladi Crne Gore radi pokretanja aktivnosti za nabavku dva višenamjenska helikoptera.

Avio-helikopterska jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova predstavlja jedan od ključnih kapaciteta države za izvršavanje zadataka traganja i spašavanja, medicinske evakuacije, gašenja požara iz vazduha, potrebe Uprave policije, pomoći stanovništvu u vanrednim situacijama i podrške drugim nadležnim organima u situacijama od javnog interesa. Zbog konfiguracije terena, velikog broja nepristupačnih područja, razvijene turističke privrede i povećanog rizika od požara tokom ljetnje sezone, Crna Gora mora raspolagati pouzdanim i operativno spremnim helikopterskim kapacitetima.

Postojeći kapaciteti u značajnoj mjeri oslanjaju se na dva helikoptera veće starosti, od kojih je helikopter AB212, registarskih oznaka 4O-HCC, star 47 godina, dok je drugi, AB412, registarskih oznaka 4O-HEK, star 28 godina. Iako se održavanje vazduhoplova vrši u skladu sa propisanim procedurama i zahtjevima za očuvanje plovidbenosti, starost letjelica utiče na povećanje troškova održavanja, složeniju nabavku rezervnih djelova, produženje vremena servisiranja i smanjenje raspoloživosti u periodima najveće potrebe.

Dodatnu ozbiljnost postojećoj situaciji daje nedavni vanredni događaj na helikopteru AB212, registarskih oznaka 4O-HCC, tokom izvršavanja operativnog zadatka na području Prokletija. Zahvaljujući profesionalnoj reakciji letačke posade, izbjegnute su posljedice

više nije pitanje razvoja kapaciteta, već pitanje očuvanja minimalne operativne sposobnosti države u oblasti zaštite i spašavanja.

Nabavkom dva višenamjenska helikoptera obezbijedila bi se stabilnija operativna raspoloživost, smanjila zavisnost od tehnički zastarjele flote i omogućilo nesmetano izvršavanje zadataka traganja i spašavanja, medicinske evakuacije, gašenja požara, letova za potrebe Uprave policije, prevoza spasilačkih i interventnih timova, podrške stanovništvu u vanrednim situacijama i podrške drugim državnim organima.

Posebno tokom požarne sezone, nedovoljna raspoloživost helikoptera može imati značajne ekonomske, bezbjednosne i društvene posljedice. Blagovremeno angažovanje helikoptera često predstavlja presudan faktor u sprečavanju širenja požara, zaštiti ljudskih života, imovine građana, turističke infrastrukture, privrednih objekata, nacionalnih parkova i drugih prirodnih resursa.

Imajući u vidu vrijednost predmetne nabavke i potrebu da se obezbijedi dugoročno održiv model finansiranja bez značajnog jednokratnog opterećenja budžeta, predlaže se da se realizacija projekta razmotri kroz kreditni aranžman, u saradnji Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva finansija i drugih nadležnih organa.

Polazeći od navedenog, ocjenjuje se da je nabavka dva višenamjenska helikoptera od strateškog značaja za unapređenje sistema zaštite i spašavanja, jačanje operativne spremnosti države i smanjenje rizika od posljedica vanrednih događaja.